

Kontroll kranspetsvåg på hamnkran

Biometrias kontrollanvisningar

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	2
2	GRUNDKRAV PÅ KRANSPETSVÅG	2
3	SKÖTSEL, UNDERHÅLL OCH KONTROLLVIKT	2
4	DRIFTSÄTTNING	3
5	DAGLIG TILLSYN	3
6	PERIODISK KONTROLL	3
7	KONTROLL AV UTFÖRD MÄTNING	4
8	REFERENSER	4
9	REVISIONSHISTORIK	4

1 Inledning

Detta dokument beskriver anvisningar för kontroll och underhåll av kranspetsvåg på hamnkran då dessa används för ersättningsgrundande virkesmätning. Biometria ska följa anvisningarna i detta dokument.

Ersättningsgrundande virkesmätning ska uppfylla krav enligt Skogsstyrelsens föreskrifter för virkesmätning (SKSFS, 2014:11). I detta ingår:

- Virkesmätning får endast utföras av den som har erforderlig kompetens.
- Mätutrustning, exempelvis vågar, ska kontrolleras dagligen eller vid behov oftare då vågen nyttjas för mätning av objekt vilka faller under virkesmätningens lag.
- Vid virkesmätning får endast obetydliga systematiska fel förekomma.
- Partivisa fel får ej överstiga angivna gränser.

Anvisningarna avser vägning av rundved, träddelar eller sönderdelat material som lossas med hjälp av hamnkran och måttslaget är rå vikt. Enskild grip utgör mätenhet.

Med kranspetsvågar sker vägningen under rörelse, dvs dynamisk vägning. Vanligtvis baseras tekniken i vågen på hydrauliska trycksensorer eller trådtöjningsgivare. Dynamisk vägning med kranspetsvåg kan vara förarberoende och för vissa fabrikat kan personliga inställningar tillämpas. Av den anledningen avser driftsättning och daglig tillsyn kombinationen förare och våg.

De i dessa anvisningar beskrivna förfarandena för driftsättning (avsnitt 4) och kontroll av utförd mätning (avsnitt 6) ska utföras under ledning av person utsedd av det mätande företaget med särskilt ansvar för uppföljning och kontroll av mätning. Resultat från daglig tillsyn (avsnitt 5) ska löpande följas/granskas av det mätande företaget.

2 Grundkrav på kranspetsvåg

Kranspetsvågar som ska användas för ersättningsgrundande vägning ska vara CE-märkta, försedda med identitetsmarkering vilken går att spåra till det mätande företags redovisande dokument gällande respektive våg samt vara typgodkända. Bedömning av överensstämmelse för vågindividen ska ske i enlighet med någon av de moduler och instruktioner som finns specificerade i (STAFS, 2016:7) för automatiska vågar och (STAFS, 2016:12) för icke-automatiska vågar. För automatiska vågar ska vågen minst vara av noggrannhetsklass Y(b) och för icke-automatiska vågar minst noggrannhetsklass III.

3 Skötsel, underhåll och kontrollvikt

Tillverkarens råd och anvisningar för skötsel, underhåll och brukande ska följas. Det är kranägarens ansvar att upprätthålla service och underhåll av vågen. Detta skall ske utifrån vågägarens rutinbeskrivning. Vid misstanke om fel ska vägningen avbrytas och tillsyn utföras.

Vid driftsättning samt vid tillsyn ska en beständig kontrollvikt användas. Med kontrollvikt avses normalt en provkropp med vikt 3000 – 6000 kg. Dess vikt ska motsvara ett normalt lyft med stockar/träddelar för den aktuella hamnkranen. Kontrollviktens massa ska vara

kontrollerad på sätt som medger spårbarhet till svensk eller internationell mätnormal (krav enligt 10 §, SKSFS 2014:11).

Figur 1. Exempel på kontrollvikter

4 Driftsättning

Vid driftsättning ska kranföraren:

- Förstå manual och andra instruktioner som rör vägning med den aktuella kranspetsvågen.
- Kunna utföra skötsel, daglig tillsyn samt periodisk kontroll. Om vågen har system för att varna eller avvisa vid felaktig kranrörelse ska detta verifieras genom att simulera respektive felaktighet.

Vid driftsättning ska följande test utföras och dokumenteras:

Vägning av kontrollvikt enligt samma förfarande som vid periodisk kontroll, men upprepat tio gånger.

5 Daglig tillsyn

Daglig tillsyn skall utföras före skiftstart då vågen nyttjas för mätning av objekt vilka faller under virkesmätninglagen. Denna tillsyn skall utföras i enlighet med bestämmelserna angivna gällande för periodisk kontroll, varvid medelavvikelsen beräknas tillsammans med vägningar genomförda såsom både daglig tillsyn samt periodisk kontroll.

6 Periodisk kontroll

Den periodiska kontrollen utvärderas per hamnkran fyra gånger per år och innehåller två krav – dels en maximal avvikelse för varje enskild mätning samt krav på maximal genomsnittlig avvikelse för de senaste tio vägningarna.

Resultatet från den periodiska kontrollen ska dokumenteras och sparas i minst två år.

Tabell 1. Kravnivåer vid periodisk kontroll.

Test	Maximalt tillåten avvikelse
Maximal avvikelse vid enskild vägning	4 %
Maximal medelavvikelse för de senaste 10 vägningarna	2 %

7 Kontroll av utförd mätning

Kontroll av utförd mätning sker på samma sätt som testförfarandet angivet gällande driftsättning av kranspetsvåg på hamnkran. Kontrollen ska genomföras minst en gång per år.

8 Referenser

SKSFS. (2014:11). Skogsstyrelsens föreskrifter om virkesmätning. Jönköping: Skogsstyrelsen.
STAFS. (2016:12). Swedacs föreskrifter och allmänna råd om icke-automatiska vågar. Stockholm: Swedac.
STAFS. (2016:7). Swedacs föreskrifter om automatiska vågar. Stockholm: Swedac.

9 Revisionshistorik

Datum	Beskrivning	Signatur
2021-04-20	Första version	TN